

Uredništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3,
dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravišтво:
Schillerjeva cesta šte. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogerske dežele:
celoletno . . . K 25—
polletno . . . K 12-50
četrtletno . . . K 6-80
mesečno . . . K 2-10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas (inzerate)** se
plačuje od četrstopne
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Št. 282.

Telefonska številka 65.

Celje, v ponedeljek, 12. decembra 1910.

Čekovni račun 48.517.

Leto II.

Univerza in nadsodišče v Trstu.

(Piše dr. K. Slanc.)

(Dalje.)

Obžalovati je to, ker rabi naš narod v sedanjem času neustrašne bojevalce v vseh stanovitih. Nimamo gubiti dosti časa. Mi moramo skoro priti na vsej črti v moderno gospodarstvo in si pridobiti vsa naučna sredstva; kot izvrševalce državne administracije v vseh ozirih moramo izbojevati narodu naše rojake. Ni vse jedno, kdo administrira, rojak ali tujec. Ni res, da nimamo dosti ljudi za izvrševanje uradniških poslov. Boljši talenti med našimi rojaki ne gredo radi v drž. službe, ker se jih tam zapostavlja. Pri vsej gmotni revii našega gospodarstva ima naš narod v svojih hranilnicah in posojilnicah precej milijonov denarja. Našo mladino bomo že spravili naprej in tudi v tehnične stroke; dosti imamo ljudi. Ali pridobiti moramo vsa uradniška mesta v naših deželah za naše rojake. Nemci bi bili neumni, ako bi ne izrabljali po avstr. vladah jim dano priložnost, da zasedajo boljša uradniška mesta na Slovenskem in zunaj, kjer se uraduje za Slovence. Ali vlade v Avstriji ne morejo ostati zanaprej izključno nemške, Avstrija je mnogojezična država. Mej nemškimi uradniki vlada mnenje, da se to malo Slovenstvo ne bode rešilo potopa v družih narodih, da je premajhno in da je tedaj v redu, da prej ko slej zgine. To so govorili stoletja in s tem upravičevali nemčenje uradov in nesmisel obstoja nemških uradnikov mej Slovenci. Ali narod obstoja in se krepi. Nekaj potujčenih trgov in mest si je že pridobil nazaj. Vedno bolj se širi mej Slovenci spoznanje, da nas mala Sotla in Kolpa ne bosta dolgo obmejevali od Hrvatov; vemo, da smo člani Jugoslovanstva, ki je postalo z aneksijo Bosne in Hercegovine jako močno. Prav neumni bi morali biti, da bi zdvajali nad tem, ali se bo dal Maribor, Celje in Ptuj pridobiti in bi bili zadovoljni, da se vse, kar je še slovenskega, zbira le v Ljubljani. Danes je Slovenec tudi že v tem oziru spregledal, da pride za potujčeno Koroško in Štajersko Kranjska na vrsto. Zdaj mečejo v Gradcu slov. uradnike iz Koroškega in Štajerja na Kranjsko, na Koroško in Štajer pa postavljajo polnokrvne Nemce. Slovenci moramo v tem oziru govoriti z našimi vladami resno besedo in to govorimo, ako iščemo in najdemo dobre zveze s Hrvati v Istri in Dalmaciji. Slovenci imamo v Trstu veliko trgovsko mesto, v katerem je še dosti slovenskega življa. To mesto mora postati ona velika moč, ki ojači vse južno Slovanstvo. Avstr. najvišji vladni krogi ne bodo pozabili, kaj se je dogajalo leta 1866 in kaj se je dogajalo doli v Italiji v času aneksije Bosne in Hercegovine. — Te vlade ne morejo vočigled temu tako brezobzirno nasto-

piti proti Slovenstvu in južnemu Slovanstvu, naravnemu varhu Trsta, morja in Primorja. Ako kak nemški avstr. minister še zastopa mnenje, da je mogoče germanizirati Slovanstvo in južno Slovanstvo in do istega časa ojačiti Nemštvo na zdaj slovenskem jugu tako, da pomaga Italjanu kot nasprotni narod ohraniti Trst in Adrijansko morje, tistemu ni več pomagati. Nemški višji uradniki ne morejo sedaj hipoma izpovedati pred svetom, da to uvidevajo. Ali imamo vendar še nekaj glav v naših višjih vladnih krogih, ki so si v skrbi za Trst in njegovo morje in ki sedaj po aneksiji Bosne in Hercegovine mislijo na utrditev avstr. Jugoslovanstva. Zgodovina Avstrije ima iz leta 1866 prav lapidaren nauk o zvestobi političnih prijateljev. Avstrijski Lahi okoli Benetk in v Furlaniji so hoteli k materi Italiji in pri prvi priliki so šli. — Ej, krasne pokrajine in mesta so šla in skoraj bi šlo tudi Primorje, Trst, Dalmacija in Trentin. Naglašajo se, da bo moral zadnji avstr. vojak braniti Trst, Primorje, Adrijansko morje, ker je vse to eksistenčni pogoj države. To je vse lepo; toda kdor misli, da je moč avstr. brodogoja in bataljonov zadostna, da strahuje Italijo, ta se vara. Italjan ne bo nikdar nastopal sam proti Avstriji. Proti dvema, trem frontam pa se ni lahko bojevati in Italija še računa na svojce v Primorju, Trstu in Gorici, ki ji zamorejo tako pripraviti naše Primorje, da si isto samo želi priti pod Italijo in še Dalmacija poleg. To je jako važna pomoč Italjanom v kraljestvu, posebno v kritičnih časih. Je tako, naši južni kraji so vzlic Krasu toliko vredni, da Lah rad prelije mnogo krvi. Na prijateljstvo v politiki se ni zanašati.

Pa vzemimo, da se naše vlade nič v tem oziru ne zmenijo in po starih šablonah naprej gospodarijo na našem svetu. Mi Slovenci pa ne smemo držati križem rok, naši glasni zahtevi morate biti, da naj bo slovenska univerza v Trstu in tam nadsodišče tudi za one Slovence, ki smo pod graško nadsodnijo. Sedanja organizacija justičnega uradništva v Primorju naj prevzame tudi naše ostale justične uradnike. Zahtevati je treba, nemara se zbistrijo nazori v naših vladah. Morda pogleda kdo proti jugu ter najde, da je tukaj najti veliko koristi za državo in tudi za Nemce, ki hočejo uvažati in izvažati iz slovenskega juga.

Sedaj bo kmalu zopet v debati italijanska pravna fakulteta. Sedaj naj pregledajo na Dunaju slov. Štajersko, Kranjsko, slov. Koroško in Nemce v teh krajih. Ti Nemci ne bodo rešili države, tudi niso kaj prida kulturnega kvasa mej Slovenci. Mase se gibljejo, mase narodov iščejo dobre paše. Hrvat v Dalmaciji se bode naveličal, da bodo njegovi sinovi le navadni mornarji in delavci po vsem svetu. Hrvat onstran Sotle in Kolpe ne bo hotel več biti samo kuli za ameriške industrije. Železnica, katere se bo enkrat gotovo vsaj iz vojaških ozirnov podal-

šala čez Dolenjsko v Dalmacijo, bo zblíževala tudi Hrvate iz Transilvanije z dalmatinskimi in z nami Slovenci. Nezačudenost kaže postati na slovenskem jugu permanentna, ako se naziranje glede nas Jugoslovanov v naših vrhovnih vladah ne spremeni. — Pomisli se naj, da trka tudi draginja na vrata vseh ljudi, da se z lačno maso ni šaliti, da pa more kultiviranje zemlje in ljudi na slovenskem jugu po državi stvarjati dosti produktivnega dela in proizvajati živila za dosti milijonov Avstrijcev. To so še plodne zemlje.

Doslej se v naši Avstriji ni vladalo tako, da bi se odstranjevali vzroki nemirov in nezačudenosti slovenskih narodov. Zapiralo se je jednostavno po več mescev, ako se je kje na slovenskih tleh dogajal kak poulični nemir; tudi streljalo se je. Ali drugi jugoslovanski svet je po aneksiji Bosne in Hercegovine postal dosti drugačen; tu doli debatira narod o tem, kaj mora država storiti in tam se mora vse drugače postopati in se tudi postopa. Nemara se bodo avstr. vlade pri tem tudi naučile, da ravnaajo pametno z nami Slovenci in Hrvati v Primorju in Dalmaciji. Morebiti jih vodi ta misel do spoznanja družega, da bo treba zapreti toliko tisočem jugoslov. kuljev pot v Ameriko, da ostanee milijoni vrednosti, katere bi le ti pripravljali, doma in koristijo njim ter posredno državi, da se proizvodi toliko tisoč delavcev razpečavajo po orijentu in morju dalje in da postane v teh južnih Slovanih, ki še nimajo želje, priti kam drugam, močna obramba proti vsem zvezam na vzhodu in trdnjava proti Lahom. Ali je tako veselo za državnike, videti več irredent v državi?

Pozdravljam aneksijo Bosne in Hercegovine prav srčno. Ista bo vprašanja avstr. Jugoslovanstva spravila prej v diskusijo državnikov. Zdaj mora na krmilu avstr. vlad stoječ avstr. patrijot videti, da so milijoni avstr. južnih Slovanov jako pomembni za obstoj in obrambo države. Naj nas Jugoslovane kdo še toliko črti, naj nas smatra za inferiornejšo raso, za neomikance in omiki nepristopne ljudi, veliko nas je in Primorci smo. Prebivalci smo okolo Adrijanskega morja in sosedu Turkom, Bulgarom, Srbom v Srbiji in Črnogorcem. In to je pač druga. Ponemčiti, pomadjariti se nas ne da. Poskusi se naj tudi tako tujčiti kakor tujčijo v raju nemške vlade tamošnje Poljake; razbile se bodo vse poskušnje tudi najbrezobzirnejšega Madjara. Le sovraštvo in zaničevanje bi vzbujalo in utrjevalo tako nastopanje in želje bi vzbudilo, ki bi ne bile državi koristne. Kak norec bi hotel na tako vulkaničnih tleh, kakor so sedaj nekatere dežele na Slovenskem jugu, tepsti avstr. Jugoslovane in jih tujčiti, kar je isto? — Mase narodov se probujajo, tega naj tudi avstr. vlade ne puščajo iz oči in mase so vnete za zadovoljitev pametnih narodnostnih zahtev vseh narodov; ker navaden človek ve, da

LISTEK.

Tast Kondelik in zet Vejvara.

30

Češki spisal Ignát Herrmann. — Poslovenil Stanko Svetina.

Topot je pustila gospa Kondelikova vse dolge uvode na strani in je naskočila naravnost soproga:

»Tako, oče, Vejvarova tukajle hočeta iti v soboto na venček in midva morava iti z njima. Kaj praviš k temu?«

»Kaj pravim?« Mojster se je trudil, da bi se držal kar najbolje črno, tako da se je Vejvara nehote nasmejal. »Pravim, da nisem od jutra na nič drugega mislil kot na venček! Takoj me zapiši, mati, k vsem kvapikom in Vejvara povedi polonco na dvor. Tako naj bo! In predno grem tja, pripravi doma hrenove obveze. Vejvara, ne pozabite na galoše, da ne pridete iz navade. In naročite tudi onemu svojemu tovarišu brezhlachniku...«

»Ti zopet govoriš, stari!« je rekla gospa karajoče. »Mislim popolnoma resno.«

»Vem, ti misliš vedno resno, kadar prideta ti dve furiji s kako neumnostjo! Zato sem mu dal hčer, da bom imel mir pred njim!«

»Kaj je Béšeda kaka neumnost, stari?« je odgovorila gospa Kondelikova popolnoma mirno. »Meščan si, plačaš tam petnajst goldinarjev letno in hočeš zato nekaj užiti. In to bo prvič, ko pojdemo tja kot cela rodbina.«

In mati je zopet razumela.

Saj mojster Kondelik je že vedel od prve besede svoje soproge, da ni pomoči, da mora iti tja. Toda malo se je moral braniti in moral je biti premagan. V Béšedo! — razume se samo ob sebi, da pojde. Zakaj pa plačuje? Pojde. Saj gospod Kondelik je tudi malo sebičen. Med tem ko se na videz upira, si predstavlja, kako bo vse tam. Vstopi, takoj pri vratih ga popade gospod Hupner, generalni aranžer vseh zabav, predsednik zabavnega odbora, poljubi gospoj Kondelikovi in Pepici roko in dvorljivo popelje dami na kako lepo mesto. Tam ob zidu bodo stikali glave: kdo pa je to? — Gospod Kondelik, sobni slikar, meščan... In oni mladi? — No, njegov zet, Vejvara, magistratni koncipist — ona, ki jo spremlja gospod Hupner, je mlada gospa — imeli so svatbo pred sveto Katarino — stanujeta v hiši svojega očeta na Vinogradih —

Vse tola mnogi ljudje vedo in povedo vsem, ki do sedaj še niso vedeli. In marsikaka mati in marsikak oče bo vzdihnil pri tem: Ta ima že hčer preskrbljeno! Tako torej, malo se pokazati z omoženo hčerjo in z zetom, v tem je tudi kos vabljenosti. Mojster Kondelik ni bil morda prevzetan, toda toliko prevzetan je bil vendarle, da se je ponašal s »svojima otrokoma« ravno tako, kakor se je ponašal s svojo slikarsko umetnostjo. Da ni slikarja v Pragi nad njim, je bil že davno prepričan in kmalu se privadi misli, da tudi ni boljšega očeta in tasta. Zato forej pojde na venček, čeprav se je jezno držal.

»Povem vam, Vejvara:« se je obrnil mojster k zetu, »to si še premislim. Prišli ste nad me malo prehitro.«

»Nič ne boš premišljal, stari,« je nasprotovala

gospa Kondelikova. »Čemu pa je treba dolgega premišljevanja — saj ne greš v smrt.«

»Toda če s tem očeta tako nadlegujeva, se je oglašil Vejvara, »pa pojdeva sama, ali pa ostaneva doma...«

»To bi napravili najbolje, Vejvara,« je zamrmral mojster Kondelik, »in ne bi vam bilo treba naju razburjati. Toda, če mi pače v glavo, da grem na venček, vi prismo, pojdem tja makar brez vas, brez Pepice in brez matere. Tako. In v soboto grem nalašč na venček, čeprav ostanete doma. Pripravi mi, mati, kar je za to potreba. Ako grem na »bal«, se me naj vidi.«

»Ti bi sedaj zaslužil, stari,« je rekla gospa Kondelikova in je napravila zelo moder obraz, »da bi mi res ostali doma. Tukajle Frana imenuješ prismo, pa si sam največja prismo. Sicer se te pa ne ustrašimo!«

Po mojstrovni odločitvi sta se mati in hči posvetovali, kako se bosta za venček oblekli. Sklenili sta, da si vzame Pepica svetlo zeleno obleko — dobila jo je za balo in je še ni do sedaj oblekla — in mamica ono svilen, srebrnosivo. In ko sta dami govorili med seboj, je zamrmral mojster Vejvara:

»Vselej me vjamete v past, to je gotovo, toda človek ne sme nikoli takoj privoliti, sicer bi se z njim igrali svinjo. Boste videli, Vejvara, da bova imela včasih oba dovolj dela, da se jima ubranima.«

XIII. Venček se je pokazil.

Nekoliko dni je poteklo kakor voda in že je bila tu sobota, katere se je Pepica tako veselila. Že dolgo časa se je mlada gospa prebudila in vstajala

se na podlagi svoje narodnosti ložje pride do večje omike in tedaj v domovini ložje tudi do boljšega kruha. Mase imajo le gospodarske koristi pred očmi, v parlamentih pa postajajo čimdalj močnejše. Za nas Jugoslovane je oslobojenje od Nemcev, Lahov in Madjarov krušno vprašanje in zaradi tega bo to vprašanje tako, da bode vedno delalo drž. vladam v obeh polovicah Avstrije in ako se ne reši povoljno, bo državo slabelo in nadelavalo grabljivim sosedom pot sem do nas; imamo dati kaj jesti lačnim ljudem. (Konec prih.)

Ali smo pred padcem Bienenrthovega ministrstva?

Poraz vlade v sobotni seji državnega zbora. — Bienenrth pojde? — Poljaki so nezadovoljni. — Bienenrth in Glombinjski. — Sklep ministerskega sveta. — Kdo bo novi »mož«?

V sobotni seji poslanske zbornice je najprvo govoril naučni minister grof Stürgkh. Odgovarjal je na razne interpelacije, med drugim tudi na interpelacijo poslanca Rybara glede slovenskega poučevanja na tržaških ljudskih državnih šolah. Stürgkh je povdarjal, da bo za II. semester leta 1910-11. uveden slovenski kurz z 11. slovenskim urami. Na državni ljudski deški šoli bo s 1. januarjem sistemizirano mesto slovenskega učitelja, ki je že imenovan. Na deški šoli pa bo sistemizirano s 1. januarjem mesto podučitelja. Nato se je nadaljevala debata o bančnem statutu. Govorili so finančni ministri Bilinjski, Kolischer in Choc. — Takoj po Chocovem govoru pa je stavil poslanec Kalina predlog na konec seje ter zahteval ugotovitev razmerja glasov. Predsednik Pattai pa se je delal, kakor da bi bil ta predlog preslišal in je dal voliti generalne govornike. Generalni govornik Wohlmayer je začel govoriti, v tem trenutku pa je nastal na klopih čeških radikalcev velikanski šender. Poslanci Kalina, Lisy, Fresl in Choc so začeli tako močno razbijati z deskami, da je kar cela zbornica odmevala. Poslanec Wohlmayer je komaj iztikiral par stavkov stenografom. Ko je Wohlmayer nehal govoriti, je poslanec Kalina ponovno stavil predlog na konec seje in konstatiranje glasovnega razmerja. Temu predlogu je sedaj predsednik Pattai moral ugoditi. Vsi slovanski poslanci, razen Poljakov in Rusina Vasilka, so se pri tem odstranili iz sejnice. Pred glasovanjem samim pa je še prišlo do burnih prizorov. Socijalni demokrati so kričali proti ministerskemu predsedniku, kažoč na prazne klopi vladnih strank: »To je vaša majoriteta!« Divje so kričali tudi na nemške nacionalce ter jih spraševali: »Ali imate danes plavega? Ampak kornblumenblau!« Na predsednika Pattaija se je kričalo: »Vi ste popolnoma nezmoženi! Zmoženi ste le za denuncijantska pisma proti raznim žurnalistom. Sramujte se!« Končno je prišlo do glasovanja in tedaj se je pokazalo, da je bil Chocov predlog s 3 proti 76 glasom odklonjen. Predsednik je moral konstatirati, da je zbornica nesklepčna, ker ni bilo 100 poslancev navzočih, ter je med splošnim hrupom zaključil sejo. Prihodnja seja se naznani pismeno, vršila se bode najbrže že jutri. Že med štetjem glasov so zapuščali ministri sejnico, ki jih je bilo precej zbranih danes v zbornici in lepo je bilo videti, v kako žalostnem sprevodu so odkorakali. V celi zbornici vlada veliko razburjenje zaradi nenadne zmage čeških radikalcev, ki so porabili nenavzočnost vladnih strank, da so s tem demonstrirali vladi, kako večino ima za seboj.

Položaj, v katerem se je vlada nahajala dalje časa, je dobil včeraj nov sunek, ki postane najbrže usodepoln za kabinet. Min. pred. bar. Bie-

nerth, ki se je po končani seji bridko pritoževal čez nemške nacionalce, od katerih sta bila pri včerajšnjem glasovanju le dva navzoča, se je sam izrazil napram nekaterim političnim voditeljem, da je položaj vsled vzdrževanja Poljakov in vsled včerajšnjega dogodka postal skrajno težaven in da ne ve izhoda iz njega. O nezadovoljnosti v Poljskem kolu, katero tvori važen del vladne večine, poroča včerajšnja »Union«: »V Poljskem klubu je razpoloženje jako slabo, ne le glede vprašanja vodocestnih zakonov, temveč radi političnega položaja sploh, ker danes ni niti večine, ki bi zagotovila da bodo izvedene vse zakonske predloge. To je vzrok slabemu razpoloženju. Poljski klub je začel uvidevati, da s sedanjo večino ni mogoče rešiti tudi najmanjše zakonske predloge. Vedno bolj se oglašajo v Poljskem klubu glasovi za skupno postopanje z enotnim češkim klubom in povdarja se potreba, da se ta velika parlamentarna skupina, ki šteje nad 80 članov, vzame v kombinacijo pri političnem razmerju. To kombinacijo zastopa zlasti novi podpredsednik Poljskega kluba, prof. Gorski, in s tem se nahaja v največjem nasprotstvu s finančnim ministrom Bilinjskim, ki se boji za svoj portfelj. Za Bilinjskega so samo Stapinski in njegovi pristaši, oni Stapinski, ki je še pred nedavnim časom propagiral češko-poljsko spravo. Min. pred. baron Bienenrth naj pomisli, da je situacija težavna in da je odločilni trenotek tukaj.«

Nezadovoljnost Poljakov se je v soboto že na zunaj pokazala s tem, da jih je pri onem usodnem glasovanju mnogo manjkalo v zbornici in so se mudili v kuloarjih. Po seji pa je vprašal Bienenrth odločno predsednika Poljskega kola, Glombinjskega, ali bodo Poljaki glasovali za proračunski provizorij in bančni statut ali ne? Glombinjski mu je odvrnil, da mu tega ne more obljubiti. Bienenrth mu je na to dal rok do večera. Zvečer se je podal dr. Glombinjski zopet k Bienenrthu in mu naznanil, da Poljsko kolo vztraja pri svojem stališču, da pa se ta dan ni mogla vršiti plenarna seja kola. Bienenrth je nato dejal, da ne more čakati do ponedeljka, ker mora ministerski svet še v soboto napraviti odločilen korak. — Zvečer se je nato vršil ministerski svet, kateri je sklenil demisijsko za slučaj, da vztraja Poljsko kolo pri svojem odklonljivem stališču.

V trenutku ko to pišemo — v nedeljo — ne moremo reči, da je padec od nas in drugih toliko obsovažene vlade že gotova stvar. Poljaki so nezanesljivi in lahko da je njihovo postopanje in izjave le pritisk na vlado v zadevi kanalov ali drugih koncesij. Vendar pa se že mnogo govori o »bodočem možu«. Graška »Tagespost« pravi, da bo to grof Stürgkh, kateri bo sestavil iz sekijskih šefov »prehodno« uradniško ministerstvo. Bolje poučeni »Národní listy« pravijo, da je »bodoči mož« zopet Bienenrth, proti kateremu se sedaj ne bodo upirali niti češki radikalci. — »Nár. listy« javljajo tudi, da se govori tudi o razpustu državnega zbora, zlasti če krona razsodi, da se na odpor proti proračunu ne more drugače odgovoriti kakor z razpustom zbornice.

Dnevna kronika.

Položaj na Daljnem Vzhodu. Japonci se počasi, ali močno utrjujejo v Koreji. Njihova posebna skrb je, da kar najbolj pomnožijo število japonskih prebivalcev na Koreji; v to svrhu nudijo japonskim kolonistom, ki so voljni nastaniti se v Koreji, največje ugodnosti. V zvezi s tem pa veliko podpirajo izseljevanje Korejcev na Kitajsko in v

amursko področje, v čem jim najbolj pomagajo Korejci sami, ki se nikakor ne morejo sprijazniti z japonskim režimom, pa bežijo na vse strani. — Japonske obmejne oblasti imajo navodilo, da ne delajo nikakih težkoč izseljevanju korejskih rodbin, da še več, naročeno jim je da kakor najbolje mogoče gledajo skozi prste Korejcem. Na drugi strani zopet je čisto popolnoma onemogočena Korejcem vrnitev v domovino. Na bivši rusko-korejski, sedaj rusko-japonski obmejni reki Tulem-Ula so Japonci zasedli vse otoke ter prisilili ruske in korejske ribce, da se naselijo drugje. En del ruskega obrežnega prebivalstva je zapadel radi tega v veliko nevoljo tem bolj, ker mora mnogo trpeti od tunguških napadov. To razbojniško pleme uživa pri tamošnjih domačinih neverjetno popularnost. Nedavno je cel kitajski polk s častniki desertiral in se priklopil Tunguzom, ki so navalili na ruske naselbine, jih oropali in požgali. Ruski trgovci, ruske žene in otroci isto tako mnogo trpijo vsled tunguškega nasilja. V ussurijskem področju ne preide niti en dan brez tega nasilja.

Proti Rusom je brez dvojbe naperjena živahna graditev utrdb na levem bregu Ussurija, ki se gradijo po naročilu kitajskih vojnihi oblasti. Podkralj Si-Ljan je izročil kitajski vladi memorandum, v katerem opozarja na eminentno nevarnost, ki preti Mandžuriji od Rusije in Japana, ter predlaga, da se Mandžurija jednako odpre kakor druge države. V petrograjskih krogih vzhodno-azijske inteligence vzbujajo veliko zanimanje predavanja magistra A. I. Ivanova, ki je podvzel naučno potovanje v Vzhodni Aziji. Ivanov trdi, da je severna Mandžurija po rusko-japonski vojski brezprimerno zanemarjena, a južna Mandžurija da je takorekoč razcvetela pod okriljem Japana. Kontrast med ruskimi in japonskimi postojankami je uprav očividni. Na Kitajskem se opaža ogromni kulturni napredek: ljudska prosveta, šolstvo, časnikaštvo, železnice — vse to se vidno razvija.

Zveza jugoslovanskih hranilnic je imela v soboto dopoldan v dvorani Mestne hranilnice ljubljanske ustanovno glavno skupščino. V zvezi je doslej u članjenih 14 slovenskih in hrvaških hranilnic, 2 sta se priglasili v soboto. Skupščini, katere so se udeležili zastopniki 9 hranilnic, je predsedoval v imenu osnivalnega odbora ter kot predsednik Mestne hranilnice ljubljanske g. Ub. pl. Trnkoczy. Poročilo osnivalnega odbora je podal kontrolor g. A. Trstenjak. Povdarjal je med drugim, da bodi naloga zveze, skrbeti, da slovanski kapital ostane v slovanskih rokah. Tekom časa bo ustanoviti tudi banko jugoslovanskih hranilnic po vzorcu Čehov. Sestavil se je na to odbor sledeče: predsednik g. pl. Trnkoczy, podpredsednik g. Lovro Baš, tajnik g. Trstenjak in blagajnik g. Valenčič.

Zvišani tarifi Južne železnice. Deputacija, obstoječa iz štajerskega deželnega glavarja grofa Attemsa, zastopnika mesta Gradec in predsednika štaj. trg. in obrtne zbornice ter zastopnika kranjske trg. in obrtne zbornice Pammerja je bila 10. t. m. pri železniškem ministru Wrbi ter je intervenirala glede zvišanja tarifov na Južni železnici. Minister je obljubil, da bode opravičene pritožbe deputacije vzel v resno uvaževanje ter skušal tozadevne določbe zvišanih tarifov ublažiti. Deputacija je bila potem tudi pri generalnem ravnatelju Južne železnice Weberju, katerega je prosila glede uredbe vlakov na Južni železnici. Gen. ravnatelj Weber je deputaciji obljubil, da bo storil, kolikor je možno toriti.

Srbski prestolonaslednik ne pride na Dunaj. Iz Beograda se oficijelno dementirajo vesti, da bi srbski prestolonaslednik Aleksander obiskal avstrijskega cesarja na Dunaju. Prestolonaslednik Aleksander se namreč poda, kakor hitro se povr-

prej nego Vejvara, toda danes je posebno zgodaj skočila s postelje. Časa ne bo preostajalo, ako hoče biti ob sedmih zvečer gotova za venček! Da, ko bi imela tu mamico. Ta bi napravila zanj polovico dela, oblekla bi jo, zravnila bi na nji krilo, skratka, mamica bi naredila vse. Toda danes je Pepica prepuščena sami sebi, kvečjemu ima za pomoč Marjanico — toda kaj pa Marjanica razume, kak mora človek biti, če gre na venček v Meščansko besedo! Venček Meščanske besede je nad Marjanico tako visoko, kakor nad Pepico ples na dvoru

Tudi ubogi Vejvara je moral popustiti nekoliko poslednjih verzov spanja. Ker se ni prebudil, čeprav je Pepica nekaj časa precej ropotaje hodila okoli in nalašč delala trušč, ga je slednjič potresla in ga spodbudila:

»Fran, vstani. Kava bo takoj, zajutrekoval boš in boš šel malo prej v pisarno, da se rajše zvečer malo prej povrneš — jutri je nedelja, pa bova to dospala.«

Vejvara je torej vstal, zajuterkoval in šel v pisarno. Predno je odšel, je skrbno opomnil Pepico, da bi bile tudi njegove stvari v redu.

»Nič ne skrbi, Fran, vse bo pripravljeno«, je zatrjevala Pepica. »Obleko ti vzamem ven. Marjanica pa osnaži, lakirane čevlje obriše, čisto perilo ti dam na posteljo — prišel boš, pa boš kar skočil v to.«

Padel je poslednji poljub in Vejvara je odšel v mrzlo jutro.

Po njegovem odhodu je nastal v inli-li domačiji šunder. Pepica je prišla Marjanici na pomoč, da bi že bilo pospravljeno. Potem ji je naročila za

obed. Nekaj kratkega, brez dolgih priprav in ovinkov. Libro mesa, da bo dobra juha, k mesu sardelno omako — to ima Fran rad — in šukance s parmezanom. Vejvara gotovo ne bo sit, toda zato pa bodo v Besedi dobro večerjali. Glavna stvar je bila, da more Pepica ta obed popolnoma prepustiti Marjanici. V juho dene riž, na šukancih ne more ničesar skaziti.

Dekla je šla na trg in Pepica je namerila korake k omari za perilo in gledala v predal, kjer je bila zravnanjena njena bala v kosih, prevezanih z modrimi in rdečimi atlasovimi traki. Mnogo teh zvezkov se Pepica do sedaj ni niti pritaknila in vse, kar ji je mamica dala v predale, bi bila rada pustila kar najdalje v prvotni legi. Ko je gledala na te kupe perila, ki je bilo kakor iz sladkorja, belo in dišeče po levanduli in materini dušici, se ji je zdelo, da je še vedno dekle. Ti križasti pasi z umetnimi volzi so jo spominjali na krasni čas pred svatbo, na srečni stan neveste, na one dneve in tedne, polne čudnih negotovih, sladkih in zopet boječih slutenj, na vzbujajoče se misli in na upiranje nečemu neznanemu. Te trake so vezale materine roke, tako veselo, skrbno in ljubezni polno, in dokler so nedotaknjeni in nerazvezani, se je zdelo Pepici, kakor da bi bila vsa materina skrb in obramba prisotna, skrita v vsem tem premoženju v omari, odkoder je dihala v njeno mlado domače življenje. Vse je bilo lepo okoli Pepice, prijazne stene, bogato pohištvo, mehke preproge, toda nad vse je cenila tu svojo poročno balo belega, batistovega perila, kakor mor-da vsaka žena. Vsak košček je bil kakor posvečen z dotikljam materinih prstov in na vse je bil kakor vdahnen kos njenega blagoslova.

Rada bi bila Pepica pustila vse te zvezke tako, kakor bi bili tja položeni zelo, zelo dolgo časa. Ko je odprla omaro in predale je stala nad njimi, ne da bi vanje posegla. V tem kratkem zamislenju so čarobno letela pred njo cela leta in naenkrat se ji je zdelo, kakor bi zrastle poleg nje nekako mlado bitle, ki je stopilo na prste in v otročji radovednosti gledalo v predale. To je bila ravno tako ženska postava, toda tako mlada in kakor iz rožnatih par stkana, z drobnimi ustnicami, ki so vabila k sladkim poljubom, z breskvinim ličcem in z bliskajočimi, željnimi očmi, iz katerih je gledalo vprašanje, z usti ne izgovorjeno. Pepica še ni nikdar te osebe videla in je ni mogla do sedaj videti in vendar, kakor bi jo dobro poznala, ji je odgovorila — ne z besedami — ampak v duhu: Da, Pepica draga, vse to sem dobila od svoje mamice, ko sem se omožila, od tvoje babice, in vse to bo zopet nekoč tvoje. — Tako sanja vsaka mlada žena od prvega trenotka, ko čuti, da je mati in od tega trenotka bi dala vse, kar je njenega in kar jo veseli, temu mlademu bitju, ki mora šele priti.

Nekak hrup na ulici je vzdramil Pepico iz sanj. Potegnila je z roko po čelu in se je vrnila iz daljne bodočnosti v sedajnost, v soboto, v dan pustnega venčka, katerega se prvič udeleži kot gospa.

Nič ne pomaga. Danes se pokaže prvič kot gospa javnosti, družb in zato mora biti popolnoma nova, sveža, čista. In njena desnica je posegla po bali. Tupatam je razvezala vozel, traki so odnehati in Pepica je jemala ven kos za kosom in jih dala čez levo roko. Bele hlačiice, spodnje krilo, srajčico, obrobjeno z nežnimi zobci, slednjič tenke nogavice iz črne svile. Kakor bi bila to ukradla, je hi-

ne kraji Peter s svojega obiska iz Rima, zdraviti se v San Remo.

v Proces Colpi. Sodni dvor na Dunaju je spoznal Colpija krivim v smislu obtožnice ter ga obsodil v 4 letno težko, poostreno ječo. Obtoženec Dante je bil radi vohunstva in žaljenja Veličanstva obsojen v 10 mesečno, Tomasini radi vohunstva v 8 mesečno težko ječo.

Štajerske novice.

Razsodba v veleizdajniškem procesu. V Gradcu se je končala v soboto kazenska razprava proti 13 Tržačanom, obtoženim radi veleizdajstva oziroma razžaljenja Veličanstva. Porotniki so enoglasno zanimali glavno vprašanje glaseče se na veleizdajstvo in tudi z 10 proti 2 glasoma zanimali eventualno vprašanje glaseče se na zločin motenja javnega miru in reda. Zanimali so tudi enoglasno drugo eventualno vprašanje glede obtoženca Deperis, pritrdili so pa glede istega z 10 proti 2 glasoma vprašanju glasečemu se na razžaljenje Veličanstva. Na podlagi tega pravoreka je sodni dvor obsodil Deperisa na 2 meseca težke ječe z enim trdim ležiščem, vse druge pa oprostil. Obtoženec Deperis je izjavil, da nastopi takoj kazen.

Grebenc. Ravnokar smo dobili poročilo o novih dejanjih deželno sodnega svetnika Grebenc, ki so taka, da so se nam kar ježili lasje. Ker nam je poročilo došlo prepozno, ga danes ne moremo več priobčiti, objavimo ga pa jutri. Dan na dan nam prihajajo take vesti, in res je neverjetno, da justična uprava še ni našla povoda odvzeti takemu človeku uradno oblast.

Iz Celja. (»Nacionalna« politika v šoli.) — Nek učenc 2. razreda deške ljudske šole je dobival opoldan hrano v šolski kuhinji. Te dni je pa bil od nekega součenca zatožen, da je bil na Miklavževem večeru v Sokolskem domu. Nato so dečku takoj odtegnili hrano.

v Slovensko trgovsko društvo v Celju je na sestanku članov, kateri se je vršil v soboto v Sokolskem domu v Gaberju, sklenilo prirediti običajni plesni venček dne 5. februarja 1911, na kar se znanja društva opozarjajo.

v Slovensko trg. društvo in Slov. obrtno društvo v Celju priredita v soboto večer 17. tm. v salonu pri Belem volu zabavni večer, na katerem svira polnoštevila Celjska narodna godba pod osebnim vodstvom g. kapelnika Seiferta. Vsi prijatelji društva in člani se vabijo k polnoštevili udeležbi.

v Iz Bog. Slatine nam pišejo: Dne 8. dec. je izbruhnil požar pri posestniku Francu Pirmanu v Topoljah. Glas o požaru je prišel žalibog v Slatino k ognjegascem prepozno. Ognjegasci so bili v par minutah zbrani, za odhod pripravljeni in v četrt ure na licu mesta. Med potom so dobili glas, da je pri Pirmanu premalo vode; poslali so torej brizgalno nazaj v Slatino — a moštvo je z lestvami in cepini neumorno in pridno delalo, tako, da je bil požar hitro omejen in se je rešilo, kar se je rešiti dalo. Vsa čast gre obema gospodičinama Ogrizekovi, ki ste z neutrudljivo nošnjo vode k omejitvi požara največ pripomogli. Ko je zmanjkalo vode, je ena teh dveh gospodičin Pirmanove vole, ki so bili radi varnosti na prostem vpregla in je vodo vozila. Akoravno je bilo veliko fantov in mož navzočih, vendar ni nobenemu padlo v glavo, da bi prevzel ta posel gospodični. Mislili so

si, da je bolje od daleč gledati kakor pomagati. Ne morem si kaj, da bi ne izrekel tema dvema gospodičinama časti in hvale; naročil bi tudi g. županu, ki je bil navzoč, da jima izposluje priznanje od politične oblasti. Vsa hvala tudi ognjegascem, ki so v resnici požrtvovalno in pridno gasili. Zgorela je hiša in veliko prituklin, a ostali so stropi, vsled pridnosti omenjenih oseb. Zavarovan je bil g. Pirman primeroma prav malo.

v Smrtna kosa. 8. tm. je umrl v Slovenji vasi na Dravskem polju eden največjih in najstarejših »špeharjev« Juri Sagadin, star 70 let. Bil je dobro znan v Ptuj in Mariboru. — V Jurčevih pri Ptuj je umrla 8. tm. gostilničarka M. Burg, stara 65 let.

v Od pošte. Izpitate za uradnega vodja so položili pred izpraševalno komisijo trgovskega ministerstva poštni nadoficijal Anton Batič v Gradcu, Jožef Mermolja v Gorici in Jakob Kobe v Ljubljani.

v Štajereljanec proti kaplanu. Dne 15. dec. se vrši v Rogatcu obravnavo v zadevi župan Grašič iz Pivole contra kaplan Kranjc v Žetalah. Ob priliki znanega umora v Pivoli, o katerem smo poročali obširno tudi mi, je pisal kaplan Kranjc Grašiču, kateri je hud štajercijanec, dopisnico z baje žaljivo vsebino. Ta stvar je prišla pred sodišče.

v V Ptuj krožijo po trgovinah ljudje s ponarejenimi kronami in goldinarji, na kar opozarjamo zainteresirane.

v Mariborsko samostansko deklško šolo so, kakor poroča »Marb. Zeit.« zaradi škrlatice zaprli.

v Zabranjen samomor. 56 letni hlapec Anton Guzej iz Št. Jurja ob J. ž. je hotel v petek opoldne skočiti v Mariboru v Dravo. Splezal je že na železno ograjo brvi iz Koroškega predmestja v Studence, a pasanti so ga še pravočasno zadržali. Mož je to hotel storiti zaradi bolehnosti.

v S sektro napadel ženo. Pred nekaj dnevi je nastal med zakonskima Jožefom in Marijo Volavšek v Vrbju pri Žalcu prepri, ki je imel izvir v ljubosumnosti moža. Med preprirom je bežal Volavšek na dvorišče po sekuro in je zamahnil žnjo proti svoji zeni, ki je prišla ravno iz hiše. Ona se je mogla še pravočasno rešiti s tem, da je zbežala k svojim sorodnikom. Proti Volavšku je vložena ovadba.

v Nesreča. Iz Ptuja se poroča: 9. tm. je imel zidarski pomočnik Janez Godec iz Nove vasi pri Ptuj posla pri neki leseni steni. Naslonil je lestvo na slabo stoječo steno, ki se je podrla pod težo ter pokopala Godeca. Godec je težko ranjen na oprsju.

v Odkrite freske. V cerkvi bolnišnice v Slov. Gradcu so odkrili pod beležem v hodnikih in v cerkveni ladji stare freske. Komisija za ohranitev umetno-historičnih spomenikov je freske pregledala. Naučno ministerstvo je na njeno priporočilo dovolilo za ohranitev teh fresk 850 K. Obnovitev fresk je izročena slikarju Viertelbergerju iz Dunaja.

v Osebna vest. C. in kr. vojaški kurat Hubert Rant je prestavljen iz Maribora v Dubrovnik v Dalmaciji.

v Iz Št. Petra pod Sv. gorami. Po skoraj dveletnem boju smo vendar enkrat dobili svojega naprednega župana v osebi g. Hudina Janeza. Pri tej priliki sili nam marsikatera pikra beseda v pero, da bi po zaslugi ožigosali gnjusno orožje naših nasprotnikov, ki so našo narodno stranko sramotili in blatili. A nam zadostuje zavest, da se je narodna stranka ravno v tem boju ojačila in tako utrdila, da je nasprotnikom pri nas za vselej odklenkalo. Vam pa, g. Černelč, ki ste se toliko z prizivi trudili in konečno se nesmrtno blamirali, Vam naše pomilovanje!

a Utonil. Kakor se poroča iz Radgone, je pred nekaj dnevi popival v Radencih kmet Samt iz Petanec na Ogrskem ter se zvečer v družbi vračal domov. Moral se je poslužiti broda čez Muro pri Radencih. V sredi reke je padel v vodo na še nepomljiv način in takoj zginil v valovih. Samt zapuša vdovo.

a Tatvina. V Veitschu, kjer se pridobiva magnezij, je neki delavec Jakob Žlender iz brežiškega okraja ukradel kovčeg z obleko, kojega mu je poveril njegov tovariš ter neznano zginil.

a Imenovanje. Štajerski deželni odbor je podelil dr. Edvardu Gollitschu, zdravniku v celjski javni bolnišnici, naslov primarija.

a Pokradel je v Ključaroveh pri Ljutomeru hlapec Alojz Lešnik iz Slamnjava denar in obleko ter nato zginil. Orožništvo mu je na sledu.

a Nove orožniške postaje. Iz Ptuja se nam piše, da se 1. januarja 1911 v ptujskem okraju otvorijo tri nove orožniške postaje in sicer na Bregu pri Ptuj, pri Sv. Miklavžu in v Novicerkvi.

Druge slov. dežele.

v V upravni svet tržiške železnice je deželni odbor kranjski imenoval kot svojega zastopnika deželnega glavarja pl. Šukljeta in dr. Ivana Šusteršiča.

v Hotela pri Slonu v Ljubljani ni kupila tovarna »Leykam«, ampak ga kupi »Wiener Bankverein«, ki otvori ondi tudi filijalko.

v Neresnične vesti o kranjskem deželnem predsedstvu. Vesti listov, da deželni predsednik baron Schwarz v kratkem odstopi, proglašajo »Slovenec« za popolnoma izmišljene in seveda tudi kombinacije o njegovem nasledstvu za brezpredmetne.

Železniška nesreča v Bohinjski Bistrici se je obravnavala v soboto ves dan pri ljubljanskem deželnem sodišču. Dne 27. junija t. l. je namreč na postaji v Boh. Bistrici vsled napačno stavljenega menjalnika osebni vlak iz Gorice trčil v na postaji stoječi tovorni vlak. Poškodovanih je bilo kakih 10 oseb, med njimi več zelo težko. Škode na materialu je do 50.000 kron. Sodni dvor je obsodil uradnika Mario Rusta na pet dni zapora, premikača Jožefa Selana na en mesec strogega zapora, dočim je sprevednika Adolfa Komaca popolnoma oprostil.

Tržiško okrajno glavarstvo. Okrajnim glavarjem novoustanovljenega okr. glavarstva v Trzinu je imenovan višji okrajni komisar gorškega glavarstva g. Gasser. Gasser pozna precej dobro slovenski jezik in je koncilijanten uradnik.

tela z vsem v spalnico in je položila na posteljo. Potem je vžela iz omare svetlo zeleno obleko, ki je še ni dosegala imela na sebi in iz škrinje v predsobi je prinesla lakirane čizme, ravno tiste, ki je v njih plesala, ko se je poslavljala s samskim stanom.

Tako je znašala vkup vse, z otroškim veseljem in z resno vnamo, kakor bi se pripravljala na daljno potovanje po svetu. In ko je bila gotova s svojo obleko, je skladala na drugo posteljo prazničnega Vejvara: vedno se je česa spolnila in dopolnila, da ne bi ničesar manjkalo, kar je treba za dostojen konec pusta.

Iz teh priprav jo je zdramila Marjanica, ki se je vrnila s trga, toda samo za nekaj časa. Pepica je skočila v kuhinjo, da bi uredila in ukazala, kako in kaj z obedom, in je zopet nadaljevala svoje delo. Toda čim več se je tega tu kopičilo pred njo, tem bolj sestavljena se ji je zdela cela stvar. Ali ji bo zadostovala Marjanicina pomoč, da bi iz vsch teh kosov ženske obleke, iz teh posameznih koščkov napravila popolno opravdo za ples? Seveda, Pepica že ve, kako se mora obleči, toda ko bo vsa napravljena, ne more iti kar tako ven, da se ne bi iz gotove oddaljenosti pogledala in presodila, ali je vse lično zvrneno, ali je vsaka guba na svojem mestu, ali je krilo povsod enako oddaljeno od tal, ali je dobro stisnjena in če je oprsnik sorazmerno zavezan — ah, Pepica se spominja, kako je videla v plesnih urah oprsnike zavezane krivo... Pri misli, da bi se ji tudi lahko primerila podobna nezgoda in da bi jo opozoril nanjo šele v Bésedi, ko bi jo že vse ogledalo, ji je postalo vroče — ne, Pepica ni mislila do konca. Ali se more zanesti samo na Marjanico? To je sicer dobra punca, vendar, ali ima

izkušene oči in vzgojen okus, da ne bi v tem važnem trenutku pustila svoje gospodarice v svet s kako grdo pomanjkljivostjo? Čim dalje je Pepica o tej stvari premišljala, tem bolj se ji je utrdilo prepričanje, da je iz vseh teh dvomov le en izhod: zapati se trdni, izkušeni materini roki njenemu bistremu očesu. Ura je bila že enajst, ko se je trdno odločila in čez pet minut pozneje je stopala Marjanica proti Pragi, k »stari gospe«, da bi povedala, da pride mlada gospa k mamici po peti uri, da se pri nji obleče, ali bolje povedano, da pri nji dokonča svojo toaleto. Perilo bo imela že na sebi, obleko nese Marjanica s seboj, v čistem prtju, samo da bi se ji kaj ne zgodilo! Posebno pa, da ne bi Katinka zagrabila za njo z mastnimi rokami — dekle so navadno tako radovedne. Mlada gospa se da pri mamici tudi počesati.

Ko je bila Marjanica na poti s svojim sporočilom, se je Pepica pobrigala za obed. Toda to je bilo razmišljeno kuhanje. Rezala je sukanec in vedno so ji pri tem migljale pred očmi iglice in zaponke, pahljača in rokavice, gumbi, ovratnik in cvetica v laseh, iz testa ji je poskakoval plesni red in v glavi so ji šumeli glasovi polk, valčkov in kvapikov. Ah, danes ne bo samo klavir, kakor pri Kasku pri »podaljšanih«, danes bo cela harmonija, kapela, gotovo Šustrova.

V pikru je vrela juha, v veliki posodi je že šumela voda za sukanec in Pepica je jasno spoznala, da se vse to godi po plesnem ritmu. Tako je že naprej uživala večerni, besedni venček.

Nekoliko minut potem, ko se je opoludne razlegel pok iz topa, se je vrnila Marjanica z novico od gospe Kondelikove, da še mislila ni drugače,

kot da se mlada gospa obleče v Pragi, in ob pol eni je prišel Vejvara iz pisarne.

Obed je bil hitro končan, kakor da bi že stal pred hišo voz, da ju popelje v Besedo in pri črni kavi je Pepica omenila Vejvari svoj »bojni načrt«: ona se bo napravljala pri mamici, Vejvara se obleče doma in pride z električnim vozom za njo.

Soprog se je boječe ozrl.

»Tako popolnoma sam? Kaj pa če ne bom našel vsega?«

Pepica je prišla Vejvaro za ramo, peljala ga je v spalnico in pokazala na posteljo:

»Tu imaš črno obleko, Fran, spodnje hlače, te-lovnik, suknjo — tukaj čisto srajco, ovratnik, manšete, atlasov ovratni robec, rokavice, dva robca — dam ti še enega, najbrže bo vroče — lakirani čevlji stojijo v predsobi, tukaj klobuk, zimsko suknjo ti Marjanica čisto osnaži, vodo boš imel v umivalniku — skratka vse, vse. Hiteti boš moral, Fran, da boš vsaj ob pol osmih pri naših, toda rajši prej. Saj boš morda danes lahko zbežal iz pisarne nekaj minut prej...«

Vejvari ni ostalo nič drugega kot soglasiti, toda bilo mu je tako nekako tesno, ko je pomislil, da se bo napravljala popolnoma sam, brez Pepice in njene skrbne pomoči. Prišlo mu je v glavo nekaj, kakor predslutnje gotove nezgode.

»Potem dobro zakleneš sobo — Marjanica bo imela že davno postlano — ne pozabi na hišni ključ, Fran, in pridi za menoj. Tako.«

(Dalje sledi.)

Iz sodne dvorane.

v Posledice alkohola. (Maribor 9. dec.) 40-letni pekovski pomočnik Janez Berič v Ljutomeru je prišel 7. nov. močno pijan domov; zato ga je njegova žena Marija ozmerjala. Prišlo je do prepira, vsled kojega je Berič svojo ženo začel pretepiti ter ji groziti, da jo ubije. Žena mu je zbežala in šla po redarja. Redar je hotel Beriča aretirati; a ta se je zoperstavljal, da so morali poklicati še orožnika. Branil se je na vse kriplje in grdo zmerjal redarja in orožnika. Berič je bil že radi tatvine in tepeža predkaznovan. Okrožna sodnija ga je obsodila na 6 mesecev zapora poostrenega s postom in trdim ležiščem vsak mesec.

v Mlad požigalec. Neki 15 letni pastir M. M. od Sv. Tomaža pri Ormožu je zažgal 12. okt. v Mali vasi v ptujskem okraju kopico sena posestniku Francu Munda. Vsled tega je bila tudi s slamo krita hiša v nevarnosti. S senom so zgozele tudi deske; škode je bilo 336 K. Fant se izgovarja, da je bil jezen, ker je moral zmiraj pasti. Munda pa ni bil njegov gospodar. Sodnijski zdravniki in šolsko vodstvo so izjavili, da je fant duševno slab, a ne hudobnež. Mariborsko sodišče je obsodilo fanta na 3 mesečni ostri zapor.

v Revolver in nož. (Celje 9. dec.) Ko je septembra t. l. Alojz Tantegel gnal živino na pašo, mu je prišel nasproti 17 letni posestniški sin Janez Grifc in potegnil revolver iz žepa; ko se je približal na tri korake, je oddal tri strele iz revolverja, a k sreči nasprotnika le lahko ranil. Obsojen je bil zato na 10 mesecev ječe, na zgubo orožja in 10 kron globe ozir. 24 ur zapora radi prestopka zoper orožni patent. — V gostilni Andreja Kranjca v Št. Ilju je prišlo 9. okt. med Valentinom Jazbecem in drugimi gosti do svaje, kojo je povzročil Anton Rožman, ker je hodil z odprtim nožem po gostilni in delal zdražbo. Nekateri fantje so šli nato pred gostilno in tam pili dalje; a tam je zopet začel Jazbec delati zdražbo. Napadel je z nožem Matevža Brešarja; ta ga je vrgel ob tla, a je dobil pri tem dva vbodljaja v desno ramo. Začel se je splošni tepež, pri katerem je Jazbec ranil tudi Ferdinanda in Janeza Flogija. Konečno so Jazbeca vrgli na tla ter ga znatno poškodovali. Celjsko sodišče je obsodilo Jazbeca na 10 mesecev, Matevža Brešarja na 5 mesecev ostrega zapora, Janeza Flogi, Ferdinanda Flogi, Franca Grednerja in Antona Rečnika pa vsakega na 4 mesece ječe.

Po svetu.

Svečanosti na čast srbskemu prestolonasledniku. Srbska vlada je sklenila proslaviti ozdravljenje prestolonaslednika Aleksandra in sicer je določen za to 18. december, katerega dne se bodo vršile v celem kraljevstvu v ta namen slavnosti in slovesne službe božje.

v Senzacijonelna aretacija v Bukovini. (Goljufige z ministrovimi vizitnicami.) V Radavcu v Bukovini so zaprli tajnika ondotne najemniške zadrge Karla Šlegerja zaradi goljufige. Šleger je še mlad človek, a je vendar že bil eden voditeljev krščansko-socialne stranke v Bukovini in je imel najtesnejše zveze z generali krščanskega socialstva na Dunaju. Brez dvoma je Šleger samo vsled teh zvez si mogel pridobiti celo vrsto vizitnic krščansko-socialnega ministra Weisskirchnerja. S temi vizitnicami je pri neki pravdi pripravil izvedence do tega, da so oddali krivično izvedenško mnenje. Zaradi tega so zdaj Šlegerja zaprli. Ti krščansko-socialni izvedenci, ki so vzlic svoji prisegi podali namenoma napačno mnenje, samo ker jim je bilo to priporočeno na ministrovih vizitnicah, bi pač tudi zaslužili, da se jih dene pod ključ. Vsa stvar se utegne razviti v velikanski škandal. Kajti že se čuje, da je zapletena v to stvar ena najvplivnejših osebnosti v vodstvu krščansko-socialne stranke na Dunaju. O, da, krščansko-socialna stranka je že pravo zavetišče za najsumljivejše subjekte!

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

IZ DRŽAVNEGA ZBORA.

Dunaj, 12. dec. Seja proračunskega odseka, katera je bila napovedana za 2. uro pop. je odložena na 5. uro pop. Edina točka dnevnega reda je volitev novega predsednika.

KRIZA BIENERTHOVE VLADE.

Dunaj, 11. dec. Cesar je sprejel danes ministerskega predsednika Bienertha v posebni audienci. Čuje se, da si je izprosil Bienerth posebna pooblastila za slučaj, da se ne posreči poravnati spora med vlado in Poljaki. Potem bi bilo neizogibno uradniško ministerstvo, katero bi si imelo od parlamenta izposlovati rešitev začasnega proračuna.

Dunaj, 11. dec. Iz poljskih poslanskih krogov se čuje, da je Poljsko kolo malodane solidarno mnenja, da se mora streti odpor vlade proti gradnji prekopov. Tega stališča Poljsko kolo ne opusti in kriza je neizogibna.

Dunaj, 11. dec. Med imeni onih mož, ki bi eventualno prevzeli vodstvo novega uradniškega ministerstva, se naštevata tudi baron Gautsch in minister za notranje zadeve Haerdtl.

Dunaj, 11. dec. Poljaki zanikajo, da bi naskočili sedanjo vlado objednem s Češkimi klubom, kateri dela vladi toliko težave glede pravnih pogajanj z Nemci. Ne gre sedaj za splošno slovansko akcijo proti vladi temveč le za paralelno akcijo Čehov in Poljakov proti sedanjemu kabinetu.

GROŽNJE S § 14.

Dunaj, 12. dec. Vvladnih krogih se sodi, da je tudi položaj parlamenta jako kritičen. Na hitro etabliranje parlamentarnega ministerstva ni misliti, posebno ne na tacega, v katerem bi sedeli tudi Čehi, in sicer zaradi težkoč pri češko-nemških pravnih pogajanjih. Uradniško ministerstvo pa bo težko doseglo dovoljenje državnih potreb. Grozi nam torej gospodarstvo s pomočjo § 14.

NEZGODA NA OGRSKI PROGI JUŽNE ŽELEZNICE.

Budimpešta, 12. dec. Včeraj ob 3. uri zj. je trčil na postaji Balaton Szemet J. ž. tovorni vlak iz Velike Kaniže vsled napačno prestavljenih tračnic v tovorni vlak iz Budimpešte. Trideset voz kaniškega vlaka je razbitih. 3 uslužbenci so težko ranjeni. Promet je bil 3 ure pretrgan.

OPROŠČENI JOAO FRANKO.

Lisabon, 12. dec. Najvišje sodišče je izreklo, da velja svoječasa amnestija in umaknjenje obtožb glede ljudi frankovega režima tudi za Joao Franka in tovariše, ki so jih doslej imeli v ječi.

Otvoritev turinske razstave.

a Rim, 11. dec. Turinska razstava se bode svečano otvorila dne 29. aprila 1911.

Kdo bo namestnik na Češkem?

a Praga, 12. dec. „Hlas Naroda“ javlja, da bode naslednik namestnika grofa Condernhoveja, kateri zaradi „bolezní“ odstopi, moravski namestnik pl. Haynold ali pa princ Friderik Schwarzenberg. Za sedaj bo nastala daljša vakanca, tekom katere bo vodil posle namestniški podpredsednik dvorni svetnik Vojáček.

Volitve na Angleškem.

a London, 11. dec. V Belfastu je ustrelil nekega dečka drugi neznani dečko vsled volilnega razburjenja. Morilec je vprašal svojega tovariša, za katerega kandidata da je: ko je rekel, da za unijonističnega, ga je z revolverjem ustrelil. Mlademu morilcu se je posrečilo ujeti.

a London, 10. dec. ob 12. ponoči: Finančni minister Lloyd George je v Carnarvonu zopet izvoljen. Dosedaj je izvoljenih 183 liberalcev in 266 unijonistov. Ostale stranke imajo iste številke.

Nesreča v rudniku.

a Winnipeg, 10. dec. V zapadnokanadskih rudnikih je bilo vsled eksplozije v jami 20 rudarjev ubitih. 18 so jih rešili, a so nekateri težko ranjeni.

Potovanje princa Viktorja Napoleona.

a Rim, 12. dec. Princ Viktor Napoleon se je odpeljal s svojo soprogo na Dunaj. Na kolodvor sta se pripeljala poslavljat italj. kralj in kraljica. Papež je bojda zaradi prinčevega obiska v Kvinalu sila užaljen, ker bi moral priti po njegovem mnenju princ najprej k njemu.

Novi upor v Rio de Janeiru.

Včeraj zjutraj so se razširile vesti iz privatnih virov, da so se v Rio de Janeiru, glavnemu mestu braziljske republike znova uprli pomorščaki. O uporu imamosledeče, sicer nekoliko nejasne brzojavke:

Rio de Janeiro, 10. dec. Ustaši iz armade in nekaterih bojnih ladij so zasedli otok Das Cobras in začeli s tamošnjimi baterijami obstreljavati mesto. Odgovarjale so jim obrežne baterije in pa bojne ladije. Ako se ustaši ne udajo, se bo poskusilo otok naskočiti. Vstaši imajo velike zgube.

Rio de Janeiro, 10. dec. Senat je sklenil razglasiti nad mestom za 30 dni obsedno stanje. Upor je že potlačen. Strelski bataljoni vstašev so deloma uničili; ubitih in ranjenih je nad 200 mož.

Rio de Janeiro, 10. dec. Upor na bojni ladiji „Rio grande do Sul“ je trajal le kratko časa, vendar pa je padlo pri obstreljevanju z drugih vojnih tadij mnogo upornih mornarjev in častnikov. Obojestransko streljanje je bilo sila ostro in je trajalo do 4. ure pop. Šrapneli upornikov so leteli tudi v mesto in ubili mnogo ljudi. V mestu samem vlada mir.

Pariz, 12. dec. „Agence Havas“ je dobila danes ob 1. uri zjutraj obvestilo, da je skušalo po noči od sobote na nedeljo mnogo beguncev ujeti. Več jih je bilo ujetih. Vladne čete so zasedle otok Cobras, kjer so se ostali uporniki udali brez odpora.

London, 12. dec. Takajšnji braziljski poslanik je dobil obvestilo, da je ranjen poveljnik posadke v Rio de Janeiru na nogi. Ljudi ni bilo v mestu mnogo ubitih, tudi škoda na poslopjih je razmeroma mala.

Loterijske številke.

Dunaj, 10. decembra 1910: 9, 26, 80, 77, 89.
Gradec, „ „ „ 14, 31, 87, 21, 47.

Za zdravnike in penzioniste!

Krasno vilo

z vrtom in sadonosnikom — 5 minut od farne cerkve —, ki ima 4 lepe sobe, kuhinjo, pralnico, kabinet in klet, dá takoj poceni na več let v najem Posojilnica pri Sv. Barbari v Halozah. To stanovanje bi izvrstno ugajalo za zdravnika, kateremu se bi ne trebalo bati na 15 km naokoli nobene konkurence. 658 6-1

Zastonj in poštnine prosto

pošlje na zahtevo vsakomur pravkar izdani katalog:

Domača knjižnica 1911.

Seznam izbranih najboljših del slovenske literature in svetovne literature v dobrih prevodih 651 6-4

knjigotržnica Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

297 — 88

Šubičeva slika

Franceta Prešerna ter Groharjev

∴ Primož Trubar ∴

v okvirju ali brez okvirja se dobita v Zvezni trgovini v Celju. Velika zaloga najrazličnejših svetih in modernih slik. Portreti slavnih pisateljev, muzikov itd. Ceniki na zahtevo franko.